

IEDEREEN LEEST — CONFERENTIE

DE LEESBEVORDERAAR
CENTRAAL

DO 24 OKT 2024 — DE VOORUIT GENT

Op de Iedereen Leest-conferentie 'De leesbevorderaar centraal' (24 oktober 2024, De Vooruit, Gent) blikte *action writer* Laura van Dolron terug op een boeiende dag vol inspirerende inzichten en pakkende getuigenissen. Hieronder lees je haar terugblik.

Meer over de conferentie? [Naar het verslag.](#)

Het gaat over liefde vandaag...

Want dat is uiteindelijk het antwoord op iedere vraag...
In het wetboek staat er maar een artikel over, artikel 81...

En dat gaat nog over de romantische liefde...niet de meest verheffende doorgaans...

Ik ben pas gescheiden vandaar....

Maar hier komt hij, artikel 81:

Echtgenoten zijn elkaar hulp, getrouwheid en bijstand verschuldigd altijd allemaal...

Ze zijn verplicht elkaar het nodige te verschaffen...

Mooi artikel...

Zou beter zijn als het woord echtgenoten vervangen werd door alle mensen die op deze planeet leven...dan hebben de kinderen in Gaza en Libanon, waar de dappere rapper het net over had er ook wat aan, en de kinderen waar Wouter het over had op het podium...

Ik denk vandaag aan de miskraam die ik ooit had...

En miskraam vond ik zo'n stom woord want er was niks MIS met het kindje...

Ik heb lang nagedacht over een beter woord maar ik kwam op misbaksel misvatting mismaakt...

Miss Universe...positief woord sloeg nergens op te klein...

Nichtje zag dat....

En zei “het was geen miskraam er was niks mis met het kindje het was gewoon een klein kindje dus het was een kleine kraam...”

En dat woord werd het toen, en is het in mijn hoofd en hart...

Daarna heeft ze allemaal bloemen stickers op mijn telefoon geplakt...

Onthoud dat, het helpt als iemand treurig is, plak bloemenstickers op diens telefoon...

Vooraf op het microfoontje dan...dan geef je iemand stilte met een bloem erop een prachtig gebaar....kunnen mensen even een boek lezen...

Want dat is denk ik een probleem...dat er nergens stilte is...en dat boeken in stilte floreren...

Dus eerst moeten we de stilte weer toelaten in ons leven...de stilte weer durven eren...

Kleine kraam...zo'n mooi woord dat leerde ik van haar...

En daar moet ik vandaag aan denken...

Aan dat kindje ZO klein...

Ik schreef een monument voor dat kindje het was mijn boek *Liefhebben*, ik schreef mezelf een medicijn...

Ik schreef mijzelf een boek tegen de pijn...

En dat boek gaat nu door de wereld zonder mijn aanwezigheid...

En daarmee bestaat dat kindje...leeft het toch voor altijd.

En dit soort monumenten die bestaan alleen als er lezers voor zijn...

Dit soort monumenten verdwijnen als we niet meer lezen, en dat doet me pijn...

De wereld staat in brand...

Het water staat ons aan de lippen maar wij zitten hier in het rode pluche...

Trouwen niks voor mij zingen de muzikanten, lief...ze zien er wat schuchter uit, ik hou van schuchtere mensen die hun weg hebben gevonden naar het licht...

Ik ben dat zelf ook...hier durf ik te spreken, maar bij de borrel klap ik dicht...

Trouwen niks voor mij zingt de zanger...terwijl ik toch denk te voelen dat hij het zou willen in zijn hart...

Dat zegt veel over mij dat als een man zegt “nee liever niet”

Dat ik dan denk, je wil het wel maar ik ben de enige die het ziet...

Depressieve vader dus ja dan blijft dat een beetje in het systeem...

Dat je depressieve mannen wilt helpen en wilt zeggen “ik zie je je bent niet alleen” ...

Ik kijk de zaal in...

Veel vrouwen....buiten staat de wereld in brand, klimaat, Gaza, Libanon, extreem rechts in Nederland die een asiel crisis uitroept, niet om meer mensen op te nemen maar ze buiten de deur te houden...

Die borden bij asielzoekers centra willen zetten met de tekst “we werken hier aan jullie

terugkeer...”

Gelukkig in het Nederlands...waardoor de mensen voor wie of tegen wie het gebruikt wordt het niet kunnen lezen...

Maar toch pijnlijk...

Maar wij zijn hier in het rode pluche, dit is de hemel...mensen die van lezen houden...ze bestaan...zijn natuurlijk voornamelijk vrouwen...toch wel weer...

En een paar mannen die zich comfortabel lijken te voelen in de zee vrouwen...leuke mannen dus...

Mannen die goed kunnen luisteren zeldzame mannen dus...

Iemand van de organisatie komt voor we beginnen naar mij toe en vraagt “jij bent oké qua thee...”

Een dichtregel nu al...

Dat gaan ze vragen als ik in de hemel kom...dat weet ik zeker...

“Jij bent oké qua thee...”

Van harte welkom op deze prachtige ochtend zegt de presentator....

Ik moet denken aan de mensen die ik ontmoette op de Westbank...die allemaal welkom tegen mij zeiden, terwijl ze zelf niet welkom waren...

Wat een briljante manier om je een plek toe te eigenen door welkom te zeggen...

Komt geen wapen aan te pas....

De kracht van taal...

Sterker dan wapens hoef ik niemand te vertellen in deze zaal...

Welkom zeggen op een plek waar je niet veilig bent....heb ik geleerd van de Palestijnen...

Deze techniek kun je lenen, volgende keer op een plek waar je je niet veilig voelt, welkom zeggen dan is het jouw plek...

Dus als je volgende keer bij het kerst diner bij je schoonouders gewoon opstaan tegen een glas tikken en zeggen “welkom...”

Of bij je baas functioneringsgesprek “ik wil beginnen met iedereen welkom te heten...”

Welkom...zo maak je je een plek eigen...dat is de kracht van taal...

De liefde voor de kracht zo voelbaar, in deze wondermooie zaal...

Prachtig prachtig wondermooi...deze woorden vallen tijdens de eerste zin van de dagvoorzitter...

En vaak bij dit soort bijeenkomsten denk ik als er te veel positieve superlatieven vallen in het begin “oei oei dit wordt niks vandaag...”

Maar dat heb ik nu niet....door jullie door deze zaal...

Omdat het gaat over boeken...omdat het gaat over mijn grote liefde, taal...

Prachtig prachtig wondermooi zegt de dagvoorzitter...die de helft van haar blouse in haar broek heeft en de andere helft niet...

Ze is dapper eigenwijs en vindt het niet erg als iedereen dat ziet...

Ik vroeg aan haar deed je dat expres...

Ja knikt ze blij...

Zo onbevangen als een kind deelt ze dat met mij...

Ik vind het een prachtig moment dat ze dat besluit

Een stuk blouse erin, een stuk blouse eruit....

Dat is liefde...voor jezelf die blouse zorgvuldig buiten je broek laten hangen...

Gezien worden in je imperfectie...in je disbalans, een diep menselijk verlangen...

Prachtig prachtig wondermooi zegt ze...helemaal in het begin...

En meestal word ik sceptisch bij zo'n intro maar nu geloof ik er echt in...

Door die asymmetrische blouse geloof ik haar en dat de hemel bestaat

Dat deze dag wondermooi worden gaat...

We beginnen met de directeur van Iedereen Leest...ze heeft backstage witte schoenen aan getrokken...met hakken....

Ik zei tegen haar achter de schermen toen ze ze aantrok...."HAKKEN??"

Ja zegt ze "heel even maar...."

Zegt me veel over haar passie, zegt me veel over haar....

Hakken aantrekken EVEN voor het podium en lief en ontroerend gebaar...

Maar straks weer makkelijke schoenen om te rennen voor datgene voor dat waar ze in gelooft...

Om mensen weer taal te geven en diepte waar het moordend tempo van onze wereld ons vaak van beroofd...

Ze opent de dag...en staat achter een zwart blok...

Mooi, niemand ziet de hakken...die ze "voor even" aantrok ...

Dat is liefde...die witte schoenen aantrekken ook al zien de mensen ze niet...

Je draagt ze voor jezelf, niet opdat iemand het ziet...

"Nooit of te nimmer mogen we stoppen" zegt ze...ze zegt het zacht maar hoorbaar...bescheiden maar verstaanbaar...

De witte hakken zijn geen naaldhakken maar stevige blokken die haar net een beetje hoger doen staan...

"Nooit of te nimmer mogen we stoppen" dat is een zin die straks als ik naar huis ga met mij mee zal gaan....

Het gaat over lezen...en hoe dat bedreigd is in deze wereld...

Ik ken het het lukt me nauwelijks concentratie...

Ik moet een grote zaal met pluche hebben en vijfhonderd mensen om me te kunnen concentreren...

Liters adrenaline...faalangst volle zaal...

Anders kom ik niet tot mijzelf, kom ik niet tot taal....

In de pauze spreek ik mensen ze zeggen "en gaat het schrijven goed?"

"Nee" zeg ik "het is ellendig dit altijd...ik vrees dat het pijn doen moet..."

Ik kom de kwetsbaarheid brengen en dat doet pijn...

Het is mooi als idee kwetsbaarheid en de basis van elk boek denk ik...maar moeilijk altijd weer om het te ZIJN...

En woorden zijn mijn manier om mijn kwetsbaarheid te laten zien hier in deze zaal....

Mijn ouders voerden oorlog in stilte en daarom voer ik vrede in taal....

En dat klinkt mooi maar doet pijn...

Kwetsbaarheid mooi dat het bestaat, maar lastig om het te zijn.....

Kwetsbaarheid als thema mooi en leuk om over te spreken...

"Maar ik ben hier niet om er over te praten maar om het te voelen en daarvoor moet mijn hart altijd wat breken..."

En mijn hart brak vandaag meerdere malen...

Bij wat er gezegd werd en ook wat er gezwegen werd...want in stilte om de taal ook daar liggen onze verhalen...

Mira die zei "ooit waren wij de barbaren..."

De stilte die daarna valt...de woede van haar die er in die stilte ligt...en even de flits van pijn op haar gezicht...vrolijk pakt ze haar verhaal weer op...

Maar de pijn van die mededeling deinst na in mijn lijf...

En ik voel hem nog steeds...

"Ooit waren wij de barbaren..."

Maar dat zijn we juist NU als we denken dat de barbaar de ander is...

Juist als we onze eigen barbaarsheid niet zien gaat het mis...

En onze algoritmes verhullen onze barbaarsheid steeds meer...

We krijgen alleen ons eigen gelijk te zien...als we onze telefoon pakken, en dat doen we keer op keer op keer...

Juist als we de leegte voelen, vullen we die op met onze telefoon...

Waardoor die leegte nog groter wordt...we voelen haar voortdurend en vinden het gewoon...

Steeds meer opgesloten in wat we al weten...in wat we al zijn.....

In onze wereld die we steeds sluiten voor de ander...

GOD wat wordt die wereld dan toch klein....

Ooit waren wij de barbaren...ik hou van die zin en hoe ze hem zegt...

En hoe ze even stil is omdat ze met de woorden pijn bloot heeft gelegd...

Als we mensen niet meer welkom heten...niet meer nieuwsgierig naar de ander zijn...

Als we borden neerzetten "we werken aan jullie terugkeer..."zo verwelkomen we mensen die hulp komen vragen....

Onze Nederlandse regering die moeten we bedelven onder boeken...bedelven onder andere perspectieven vervat in woorden...

Ik ga ze ontvoeren en tijd laten doorbrengen met bibliothecarissen...Vlaamse graag...

Met de zachtheid de bescheidenheid van dien...dan gaat mijn regering misschien zien...

Dat de angst voor de ander ons opsluit in onszelf waardoor de angst voor de ander groter wordt dan ze al was...

Als we de ander leren kennen in plaats van uitsluiten dan slinken onze angsten pas...

En ik zeg dat dat ze meer moeten lezen de mensen uit mijn regering maar ik kan het niet lezen en schrijven thuis, ik heb deze situatie nodig om me te kunnen concentreren.....

Dus hoe kan ik het mijn kinderen ooit leren?

Ik denk aan mijn dochter die als ik op mijn telefoon zit zegt "hallo mevrouw heeft u mijn moeder gezien, want ik ben haar kwijt..."

En daarna als ik de telefoon wegleg zegt ze "welkom in de echte wereld..."

Niet alleen straffen ook belonen....heeft ze nu al door...

Jullie zijn leesbevorderaars mijn dochters zijn leefbevorderaars....

Ik zei tegen mijn jongste Maya ik voel me rot...

En zij zei "ja mama je voelt je rot maar je bent niet rot..."

Dat is liefde de kracht van taal...

Dat gaat recht naar het hart en ver voorbij het verhaal...

En dat snappen jullie allemaal...

In deze wondermooie zaal...

....

Marianne Wolf is op het scherm....

God wat is zij vurig en gedreven...

Ik kijk naar jullie terwijl ze haar energie over de zaal uitstort...

Het lijkt of jullie haartjes wat naar achter waaien van al haar passie en enthousiasme...

Ze is zo extreem Amerikaans zo vurig zo positief...en jullie deinzen wat naar achter lijkt

het...maar zetten jullie harten open...heel dapper en heel lief

Lezen is nodig, juist nu, het is zonneklaar...

En ik weet dat we vrolijk willen zijn en geloven dat het goed komt allemaal...

Maar het is ook goed om te durven rouwen even...om OOK te zeggen "niemand leest..."

We kiezen steeds vaker voor ruwe, voor makkelijke taal...

En dat neem ik mee als moeder ook vandaag...

Ik laat mijn kinderen ook vooral LEUKE dingen lezen...waarom is de vraag?

Schuld is het bij mij, dat besef ik als ik met Wouter Deprez praat in de pauze.
Hij raakte me enorm met zijn moed om een kind dat iets verkeerd uit spreekt te durven corrigeren...

Want uit "WOKEHEID" durven we dat soms niet...waardoor we het onszelf makkelijk maken, en die kinderen niks leren...

Ik ben gescheiden drie jaar geleden...

Een scheiding van de ergste soort...een scheiding van mijzelf.

Het ging niet goed met me als ik een website opende die vroeg "bent u een robot?"

Dacht ik "wow wat een goeie vraag...".

Mijn kinderen waren toen vier en zes jaar...

En sindsdien is mijn opvoeding vooral op troost en plezier gestoeld want tsja hun ouders zijn al uit elkaar...

Een confronterende spiegel was Wouter voor mij...

Want ik kies vaak voor de gemakkelijke weg...

En het was vreselijk die vechtscheiding dus toen was het niet gek...

Maar ze verdienen het dat ik durf te zeggen als opvoeder "ik weet meer..."

En niet alleen troost en plezier geef maar ze wat leer....

Wouter is vrolijk en grappig hier op het podium maar achter in de foyer is hij heel bezorgd...

Niemand bekommert zich om die kinderen...

Rechts is er te cynisch voor...en links te woke...

Dat is een probleem...en dat probleem heb ik ook....

Durven zeggen "ik weet meer dan jij en ik leer het je"dat is natuurlijk niet politiek correct in veel kringen...

Maar als ik het niet durf te zeggen zullen het de influencers en oneliners zijn die onze kinderen inhoud opdringen...

Als we nergens in durven geloven dan laten we ons opleggen wat het status quo van ons wil...

Dan laten we de hardste schreeuwers winnen...en blijven WIJ de genuanceerden stil...

Als wij stil blijven dan zal het systeem ze tot brave consumenten maken...

Als wij geen richting geven uit bescheidenheid zullen onze kinderen van de schreeuwers in de ban raken...

Omdat ik me omringd voel door gelijk gestemde, zachtaardige genuanceerde denkers is dat denk ik mijn boodschap vandaag...

Durven we voor onszelf te gaan staan en ons hard uit te spreken voor onze zachtheid dat is denk ik de vraag...

Durven we in het licht te treden met onze zachte kracht...

Durven we op te staan voor onze twijfel... en te zeggen “mensen die geen macht willen aan de macht...”.

En lees....en schrijf....Doe het met je hart en de rest van je lijf...

Omdat het de deuren open zet die politici willen sluiten...

Omdat het ons uitdaagt de ander aan te kijken in plaats van uit te buiten...

Omdat het ons in de stilte alles doet horen...

Omdat het ons leert dat woorden binnen kunnen komen via onze ogen niet alleen via onze oren...

Omdat ik een monument kon oprichten voor mijn kindje zo klein...

Omdat Wouter ermee in de harten van die kinderen kon kruipen en ze daardoor nooit meer hetzelfde zijn...

Omdat we hakken aantrekken ook als niemand ze kan zien...

Omdat we durven onszelf groter te maken...zo groot als we echt zijn misschien...

En een deel van onze blouse buiten onze broek hangen...en durven zeggen ik ben anders...

Maar jij ook en wij allemaal...

Allemaal anders en elkaar dan vinden in taal...

En de hemel bestaat en ik was er vandaag...

En ik voelde de liefde...antwoord op elke vraag...

En ik laafde me hier aan het luisteren van hoog niveau...

En als er geluisterd wordt in de hemel dan klinkt dat luisteren ZO...

Dit is de ene minuut stilte voor de doden die de rapper noemde maar niet deed.

En artikel 81 for all....

We zijn elkaar hulp bijstand en getrouwheid verschuldigd altijd allemaal...

Wat is daarop jullie antwoord?

Ja...

Dan verklaar ik jullie nu tot medemens.

Jullie mogen elkaar kussen...mits er sprake is van consent..

© Laura van Dolron. Uitgesproken als terugblik op de Iedereen Leest-conferentie te Gent op 24 oktober 2024.

www.iedereenleest.be